

Vlaams
Parlement

stuk **2154** (2012-2013) – Nr. 2
ingediend op 3 december 2013 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

houdende instemming
met het cultureel samenwerkingsakkoord
van 7 december 2012
tussen de Vlaamse Gemeenschap
en de Franse Gemeenschap

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Bart Caron

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Philippe De Coene.

Vaste leden:

de heer Paul Delva, mevrouw Els Kindt, de heren Johan Verstreken, Veli Yüksel;

de heren Johan Deckmyn, Chris Janssens, Wim Wienen;

de heren Jean-Jacques De Gucht, Jo De Ro;

de heren Philippe De Coene, Chokri Mahassine;

mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Marius Meremans;

de heer Jurgen Verstrepen;

de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

de dames Vera Jans, Tinne Rombouts, de heer Johan Sauwens, mevrouw Katrien Schryvers;

de heren Frank Creyelman, Jan Penris, Wim Van Dijck;

de heren Peter Gysbrechts, Sas van Rouveroij;

mevrouw Yamila Idrissi, de heer Jan Roegiers;

de heren Wilfried Vandaele, Kris Van Dijck;

mevrouw Ulla Werbrouck;

de heer Luckas Van Der Taelen.

Toegevoegde leden:

de heer Erik Arckens.

Stukken in het dossier:

2154 (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

1888 (2012-2013) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting van het ontwerp van decreet door mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur	4
2. Algemene bespreking	5
3. Artikelsgewijze bespreking en stemming	8
4. Eindstemming	8

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media besprak op 7 en 14 november 2013 het ontwerp van decreet houdende instemming met het cultureel samenwerkingsakkoord van 7 december 2012 tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap.

Op 7 november 2013 werd het ontwerp van decreet toegelicht door mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur. Op 14 november 2013 werd het in de commissie besproken en gestemd.

Bij de bespreking van het ontwerp van decreet houdende instemming met het cultureel samenwerkingsakkoord wordt zijdelings verwezen naar het voorstel van resolutie betreffende het oprichten van een werkgroep 'Kijkwijzer film- en audiovisuele werken' binnen het culturele samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1888/1). De bespreking en stemming van dit voorstel van resolutie wordt in een apart verslag weergegeven (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1888/2).

1. Toelichting van het ontwerp van decreet door mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

Minister *Joke Schauvliege* deelt mee dat, na lange onderhandelingen, op 7 december 2012 het cultureel samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap werd ondertekend.

De Vlaamse Regering diende het voorliggende ontwerp van decreet in bij het Vlaams Parlement op 10 juli 2013. Dat gebeurde na advisering door de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen en de Raad van State. Dezelfde procedure werd op 16 oktober 2013 reeds afgerond in het Parlement van de Franse Gemeenschap, met een unanieme goedkeuring.

Het samenwerkingsakkoord betreft een kadertekst, die naderhand zal worden ingevuld met concrete implementaties. De gemeenschappen zullen de uitwisseling van informatie en ervaring stimuleren om kennis over elkaar te verbeteren. Een gemengd platform met vertegenwoordigers van beide partijen wordt belast met de uitvoering, wat de vorm zal aannemen van periodieke werkprogramma's.

De samenwerking tussen de administraties wordt bevorderd met stage- en uitwisselingsprogramma's. Er worden mogelijkheden gecreëerd voor de toekenning van beurzen en stages aan elke rechtspersoon of natuurlijke persoon die onder de bevoegdheid van de andere partij ressorteert, in de mate dat dit niet eenzijdig gebeurt, maar in de vorm van een samenwerking tussen minstens twee door hun gemeenschap ondersteunde organisaties. De samenwerking tussen beide partijen wordt ook verbeterd bij hun positionering tegenover het federale niveau en internationaal.

De culturele aangelegenheden waarop het akkoord betrekking heeft, worden beschreven in artikel 1. De mogelijkheid wordt opengelaten om het toepassingsgebied uit te breiden naar andere culturele aangelegenheden, zoals omschreven in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Een belangrijke actor in het samenwerkingsakkoord is het samenwerkingsplatform, gedefinieerd in artikel 3 van het cultureel samenwerkingsakkoord. Elke gemeenschap duidt afgevaardigden voor het platform aan, waaronder één permanent afgevaardigde per gemeenschap die als verbindingsambtenaar instaat voor de structurele opvolging van de samenwerking. Het blijft mogelijk om, in functie van de agenda, ook derden met de nodige expertise uit te nodigen.

Met periodieke werkprogramma's zal concrete uitvoering moeten gegeven worden aan dit samenwerkingsakkoord, dat voor onbepaalde duur is gesloten. Elke gemeenschap kan op elk moment een verzoek tot herziening vragen van een of meerdere bepalingen.

De minister benadrukt dat het territorialiteitsbeginsel expliciet in het akkoord is opgenomen en dat daar niet van wordt afgeweken.

2. Algemene bespreking

De heer *Jo De Ro* is ervan overtuigd dat het samenwerkingsakkoord een aantal meerwaarden biedt. Zo maakt het onder meer mogelijk dat verschillende samenwerkingsverbanden tussen de gemeenschappen verder kunnen worden ondersteund. Er kunnen hefboomen worden gecreëerd voor nieuwe initiatieven, gemeenschappelijke standpunten worden ingenomen en meer culturele actoren in het buitenland worden aangedragen. Met beide gemeenschappen beschikt men over infrastructuur in het buitenland, er kunnen in die centra samenwerkingen en presentaties plaatsvinden en er kunnen financiële hefboomen ontwikkeld worden ter ondersteuning van projectmatige samenwerking met federale culturele instellingen.

Er blijven echter een aantal vragen. Zijn er in de begroting 2014 middelen voorzien om het akkoord in te vullen? Zo ja, hoeveel? Als er geen middelen voorzien zijn, wordt de verwachtingsdynamiek dan vooraf niet gefnuikt? Zal het akkoord dan geen lege doos zijn? Wanneer zal het samenwerkingsplatform operationeel zijn? In juni 2013 werd gesteld dat dit spoedig zou gebeuren. Blijkbaar is dit nog niet geregeld. Er zou sprake zijn van één verbindingssambenaar per gemeenschap. Er zouden ook experts kunnen worden opgenomen. In antwoord op vragen om uitleg begin 2013 stelde de minister dat er ten gepaste tijde in een communicatiecampagne zou worden voorzien teneinde de steunpunten, koepelorganisaties en sociale sectorale netwerken te informeren. Wat is daarvan de stand van zaken? Hoe staat het met de samenwerking met de commissies van Cultuur? De heer *De Ro* heeft de indruk dat dit niet zo vlot verloopt. Toch vindt hij dat de culturele samenwerking moet worden doorgezet.

De heer *Joris Van Hauthem* wil nogmaals het al gekende standpunt van Vlaams Belang herhalen. De tekst van het samenwerkingsakkoord op zich levert weinig problemen op. Waarom niet met de Franse Gemeenschap samenwerken als men dat met de rest van de wereld ook doet. De vraag is echter waarom het zo lang heeft geduurd vooraleer men tot een akkoord kwam. De reden is het antwoord op de vraag of er aan de voorwaarden is voldaan om een cultureel samenwerkingsakkoord af te sluiten. De lange voorbereidingstijd is het gevolg van het feit dat men aan Franstalige zijde het territorialiteitsbeginsel in brede zin niet wil respecteren.

In antwoorden op vragen om uitleg verwees de minister reeds eerder naar de inleiding van het akkoord waarin een aantal verwijzingen naar grondwetsartikels zijn opgenomen, waardoor het territorialiteitsbeginsel moet en zal worden geëerbiedigd. De vraag rijst of het obstakel, namelijk het niet naleven van het territorialiteitsbeginsel, weg is. Het antwoord daarop is ontkennend. De heer *Van Hauthem* verwijst daarvoor naar de inschrijving in de begroting van de Franse Gemeenschap van een subsidie voor het Centre Sportif et Culturel in Voeren. Momenteel zijn de stukken van de begroting van de Franse Gemeenschap nog niet raadpleegbaar op de website, maar men schrijft dit krediet reeds jaren in, en telkens wordt er in het Vlaams Parlement een belangenconflict tegen ingediend. De heer *Van Hauthem* verwacht dat ook voor 2014 die subsidie wordt ingeschreven.

Het is overigens vreemd dat men naar de Grondwet moet verwijzen om het territorialiteitsprincipe te garanderen, maar als in de begroting van de Franse Gemeenschap die

subsidie opnieuw staat ingeschreven, dan keurt men een akkoord goed met verwijzing naar principes die vervolgens niet worden toegepast. Er is in dit geval een verschil tussen intenties en daden.

Aan de andere kant van de taalgrens wordt dit akkoord door de bevoegde minister blijkbaar anders geïnterpreteerd. De minister verklaarde dat ze de Franstaligen in de Rand niet laat vallen. “Un moment donné cela va rejaillir aussi sur les acteurs culturels qui vivent dans la périphérie francophone. Le but du Gouvernement de la Fédération Wallonie-Bruxelles, ce n’est pas de laisser tomber les francophones de la périphérie, mais de faire en sorte que l’on puisse à un moment donné les soutenir. Mais il fallait rétablir cette confiance qui fait encore défaut aujourd’hui chez certains de nos voisins.”. De bevoegde minister verklaart volgens de heer Van Hauthem dus dat, om tot een akkoord te komen, men niet te veel in zijn kaarten heeft laten kijken. Voor haar is dit een semilegistisch kader om alsnog te doen wat tegen het territorialiteitsbeginsel indruist. Het verlenen van subsidies aan verenigingen in de Rand heeft voor de heer Van Hauthem echter niets te maken met culturele samenwerking, maar met het niet erkennen van het territorialiteitsbeginsel. Men wil budgetten voor cultuur, politiek en communautair beleid gebruiken. Uit de interpretatie door de minister van Cultuur van de Franse Gemeenschap, leidt de heer Van Hauthem af dat het obstakel om geen cultureel samenwerkingsakkoord af te sluiten, er nog altijd is en zelfs nog bevestigd wordt. Bijgevolg kan zijn fractie dit samenwerkingsakkoord niet goedkeuren.

Voor de heer *Marius Meremans* heeft het cultureel samenwerkingsakkoord een belangrijke symbolische waarde. Het vormt het kader om te streven naar gemeenschappelijke standpunten ten aanzien van derden zoals de federale overheid, de Duitstalige Gemeenschap, internationale organisaties enzovoort, om stages en uitwisselingen te organiseren, deelnames aan elkaars cultuuraanbod te verhogen en de administratieve uitwisseling te versterken. Het akkoord is een voorbeeld dat Vlaanderen een volwassen regio is geworden. Bij sommigen onder de taalgrens kan dit verwondering wekken. Culturele uitwisseling is meestal een verrijking. In de Franse Gemeenschap heeft de bespreking van het akkoord al plaats gevonden. Uit de verslagen ervan kan men afleiden dat men het een hele toer vindt dat dit akkoord kan worden afgesloten met een Vlaamse Regering waar een Vlaams-nationalistische partij deel van uitmaakt. Er bestaat blijkbaar een verkeerd beeld van de Vlaamse visie op nationalisme.

Als deelstaat vertrekt men vanuit de eigen bevoegdheden en op basis daarvan sluit men akkoorden. Essentieel bij dergelijke samenwerkingsakkoorden is het vertrouwen dat wat men belooft, ook werkelijk zal worden uitgevoerd. Het moet dus ook duidelijk zijn wat niet de bedoeling van dit akkoord is. De heer Meremans wil dat daarom toch even verduidelijken. Het is niet de bedoeling dat de Franse Gemeenschap culturele initiatieven in Vlaanderen zal uitrollen. Het akkoord bepaalt ook dat niets wordt afgedaan aan de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de gemeenschappen. De Franse Gemeenschap is dus onbevoegd voor Cultuur in Vlaanderen.

De bespreking in de Franse Gemeenschap en de discussies uit het verleden geven de hoop dat in de Franse Gemeenschap het besef groeit dat dit samenwerkingsakkoord geen instrument is om de Franstaligen in de Vlaamse Rand te bedienen. Hier dient echter een kanttekening bij te worden gemaakt. De heer Meremans botste immers niet geheel toevallig op dezelfde tekst die zopas door de heer Van Hauthem werd geciteerd. Deze uitspraak van de bevoegde minister ontlokte tijdens de besprekingen trouwens hevige reacties van FDF en MR.

De heer Meremans geeft het cultureel samenwerkingsakkoord het voordeel van de twijfel, en hij zal er dus geen breekpunt van maken. Het is immers te belangrijk. Hij vraagt minister Schauvliege echter om het territorialiteitsbeginsel ook bij de toepassing van het

akkoord te blijven bewaken. Enkel dan zal het akkoord een verrijking zijn voor beide partijen.

De heer *Paul Delva* is een cultureel samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap zeer genegen. Het een absolute verdienste van minister Schauvliege dat zij erin geslaagd is om dit cultureel samenwerkingsakkoord daadwerkelijk af te sluiten. Vele culturele partners zitten erop te wachten. Het culturele veld in Brussel heeft al het initiatief genomen en geeft nu reeds een concrete invulling aan wat zo een akkoord kan teweegbrengen. Hij hoopt dat het meer dan een symbolische waarde zal hebben en verwijst daarvoor naar de memorie van toelichting: “Het akkoord raakt niet aan de bevoegdheidsverdeling zoals die werd bepaald door de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Het akkoord respecteert eveneens de taalwetgeving en het territorialiteitsbeginsel.”. Het akkoord is een kadertekst. Het initiatief wordt overgelaten aan de culturele actoren op het terrein. Het is niet aan de overheid om de richting van de projecten te bepalen.

Mevrouw *Yamila Idrissi* vindt de negatieve sfeerschepping bij sommige collega's bevreemdend. Het cultureel samenwerkingsakkoord verdient integendeel om te worden bejubeld, nu het eindelijk tot stand is gekomen. In het culturele veld kan het overigens op een groot enthousiasme rekenen. Een ander aspect dat het culturele veld bezighoudt, is welke financiële invulling het samenwerkingsakkoord zal krijgen. Er zal een platform worden opgericht dat bestaat uit onder andere ambtenaren en experts. Mevrouw Idrissi pleit ervoor om ook de expertise uit de cultuurhuizen en van de kunstenaars op te nemen, zodat de nodige terreinkennis aanwezig is. Brussel is een voorloper op dit gebied en heeft een enorme kennis ter beschikking.

De heer *Bart Caron* staat positief tegenover het samenwerkingsakkoord. De minister is geslaagd waar haar voorgangers decennia lang faalden. Het cultureel samenwerkingsakkoord volgt een aantal evoluties op het terrein. In Kortrijk start bijvoorbeeld het NEXT-festival. Dit festival is een verrijking, omdat er door de samenwerking over de grenzen van Vlaanderen en Frankrijk, in beide landen initiatieven op de podia staan die anders niet zouden vertoond worden.

De heer Caron heeft begrip voor de nadruk die sommigen op het territorialiteitsbeginsel leggen. De Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland plannen echter ook activiteiten met Vlaamse artiesten in een ander land. Buitenlandse instituten plannen ook allerlei activiteiten ter bevordering van hun eigen cultuur in Vlaanderen. Men moet van de 'territoriumdrift' verlost raken en er als volwassen gemeenschap mee leren omgaan. De Vlaamse culturele ontvoogding is zo ver geëvolueerd dat vreemde culturen ons geen angst meer mogen inboezemen.

Toen het cultureel samenwerkingsakkoord werd afgesloten, heeft de heer Caron in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media aangedrongen op een gesprek met de collega's van de Franse Gemeenschap. Dit resulteerde in een uitnodiging van het Vlaams Parlement die door het Parlement van de Franse Gemeenschap positief werd beantwoord, maar de antwoordbrief droeg de hoofding 'Fédération Wallonie-Bruxelles'. De voorzitter van het Vlaams Parlement heeft daarop gemeend het initiatief te moeten stilleggen. De heer Caron betreurt dit ten zeerste.

De heer *Jean-Jacques De Gucht* hoopt dat met het afsluiten van een cultureel samenwerkingsakkoord ook snel werk kan worden gemaakt van het moderniseren van het kijkwijzerbeleid. Hierover werd een voorstel van resolutie ingediend, met de vraag om binnen het cultureel samenwerkingsakkoord een werkgroep op te richten die zich buigt over deze materie (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1888/1). Hij dringt aan op een stelsel van coregulering, waarbij de overheid, in overleg met de hele filmsector en de audiovisuele sector, een gemoderniseerd systeem van kijkwijzers uitwerkt.

De heren *Paul Delva en Bart Caron* en mevrouw *Yamila Idrissi* sluiten zich aan bij de stelling dat het systeem van filmkeuring dringend moet worden aangepast. Zij wensen echter geen voorafname te doen op de werkzaamheden van het platform voorzien in het cultureel samenwerkingsakkoord en stellen voor om het voorstel van resolutie apart te behandelen, los van de instemming met het cultureel samenwerkingsakkoord.

Mevrouw *Joke Schauvliege*, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, benadrukt nogmaals dat niet van het territorialiteitsbeginsel wordt afgeweken. Dat werd expliciet verankerd in het samenwerkingsakkoord. De positieve of negatieve interpretatie is eerder een kwestie van ingesteldheid. Men kan immers ook stellen dat het de eerste keer is dat het Parlement van de Franse Gemeenschap het territorialiteitsbeginsel eindelijk heeft erkend en goedgekeurd. Bovendien zijn reeds veel culturele akkoorden met buurlanden afgesloten, maar met de Franse Gemeenschap lukte het blijkbaar niet. De eerste gesprekken dateren reeds van 1987.

De uitvoering van het cultureel samenwerkingsakkoord kan uiteraard pas beginnen na de goedkeuring ervan door het Vlaams Parlement. Er zal bij de uitvoering uiteraard expertise uit het veld worden opgenomen. Er zijn momenteel geen aparte middelen voorzien in de begroting. De specifieke projecten die zullen worden ingediend, kunnen worden ondersteund met de middelen die voorzien zijn in de verschillende decreten.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Bij de artikelsgewijze bespreking worden geen opmerkingen gemaakt.

De artikelen 1 en 2 worden aangenomen met 9 stemmen tegen 1.

4. Eindstemming

Het ontwerp van decreet houdende instemming met het cultureel samenwerkingsakkoord van 7 december 2012 tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 1.

Philippe DE COENE,
voorzitter

Bart CARON,
verslaggever